

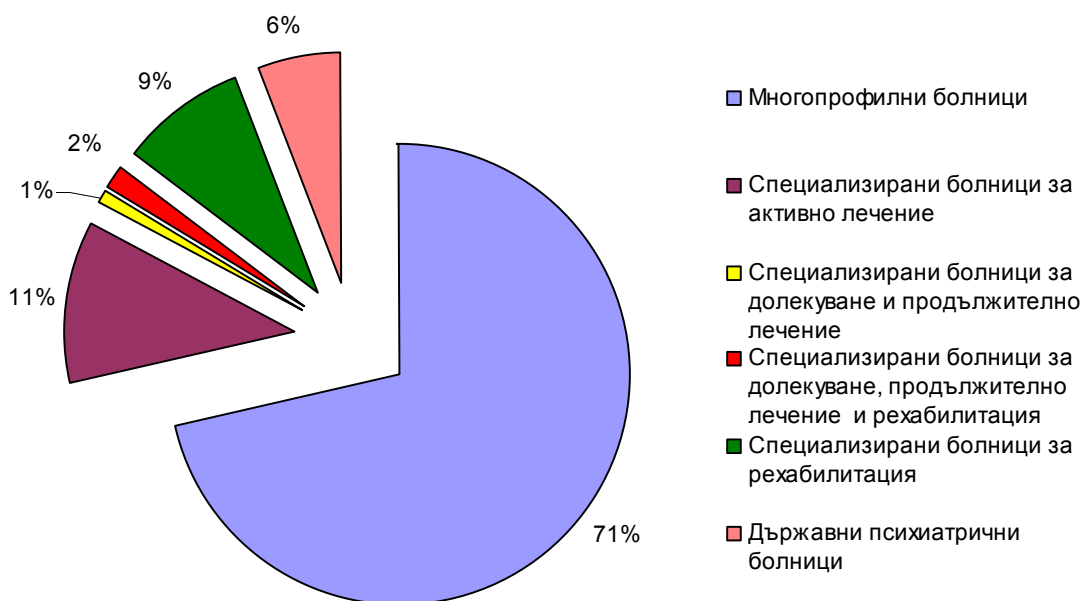
ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА

1. Лечебни заведения и леглови фонд

Здравната мрежа в страната в края на 2009 г. разполага с 352 заведения за болнична помощ с 50 041 легла в тях. От тях болниците са 306 с 45 906 легла, а диспансерите – 46 с 4 135 легла. Заведенията за извънболнична помощ са 1 715 с 856 легла, а другите лечебни и здравни заведения са 189 с 4 518 легла. В края на годината в страната функционират 4 санаториални заведения със 740 легла.

Заведенията за болнична помощ включват болници и диспансери. В съответствие със Закона за лечебните заведения болниците са многопрофилни и специализирани. Многопрофилните болници са 159 с 32 802 легла в тях, а специализираните – 147 с 13 104 легла.

През 2009 г. броят на леглата в болниците се увеличава с 1.2 % в сравнение с 2008 година.

Фиг. 1. Леглови фонд на болниците към 31.12.2009 година по видове заведения

През 2009 г. 52% от болниците са многопрофилни, като в тях е съсредоточен 71% от легловия фонд на всички болници в страната. Броят на леглата в тези заведения варира в широки граници от 30 до 1345 легла, като най-голям е броят им в университетските болници.

Специализираните болници за активно лечение са 92 с 5 204 легла. Специализираните болници за долекуване и продължително лечение са 6 с 356 легла. В края на годината в страната функционират 12 специализирани болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация с 840 легла и 25 специализирани болници за рехабилитация с 4 019 легла.

Държавните психиатрични болници са 12 със 2 685 легла.

В зависимост от формата си на собственост болниците са държавни, общински и частни на местно лице или частни под чуждестранен контрол. В края на 2009 г. болниците с частна форма на собственост са 95 с 5 646 легла в тях. В сравнение с 2008 г. броят на леглата в тези заведения се увеличава с 24.5 %.

Към заведенията за болнична помощ се отнасят и диспансерите със стационар, които при регистрацията си като основна дейност са посочили болнична дейност. Броят на тези заведения остава без промяна в сравнение с 2008 г. - 46 заведения с 4 135 легла. Разпределението на диспансерите по видове е както следва:

○ Диспансери за белодробни болести	12 заведения със 762 легла;
○ Кожно-венерологични диспансери	10 заведения с 218 легла;
○ Онкологични диспансери	12 заведения с 1 625 легла;
○ Психиатрични диспансери	12 заведения с 1 530 легла.

И през 2009 г. продължава да нараства осигуреността на населението с болнични легла. През 2007 г. тя е 638 легла на 100 000 души, през 2008 г. – 651 легла, а през 2009 г. – 662 легла.

В края на 2009 г. броят на **заведенията за извънболнична помощ** е 1 715. В тях са разкрити 856 легла за краткосрочно лечение. В сравнение с 2008 г. броят на тези заведения се увеличава с 2.1 %, като най-голямо е увеличението на медико-диагностичните и медико-техническите лаборатории. В края на годината в страната функционират 291 медико-диагностични и 637 медико-технически лаборатории.

Сред заведенията, които се занимават с клинична медицина най-голям е броят на медицинските центрове – 590 заведения с 541 легла. Непроменен, в сравнение с предходната година, остава броят на диагностично-консултативните центрове - 115 с 283 легла. Денталните центрове са 49 с 8 легла, медико-денталните центрове – 33 заведения с 24 легла.

В сравнение с 2008 г. леглата в заведенията за извънболнична помощ намаляват с 10.9 %, като причина за това е намалението на леглата в медицинските центрове.

Към **други лечебни и здравни заведения** се отнасят Центровете за спешна медицинска помощ, Регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, Регионалните центрове по здравеопазване, Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), хосписи, национални центрове и диспансери без легла. В края на 2009 г. техният брой е 189 с 4 518 легла.

Изменението в броя им се дължи на изменението на броя и леглата в хосписите. През 2008 г. тези заведения са били 49 с 418 легла. В края на 2009 г. в страната има 59 хосписа с 659 легла в тях.

2. Медицински персонал

В края на 2009 г. на основен трудов договор в лечебните и здравни заведения в страната практикуват 27 988 лекари. Лекарите по дентална медицина са 6 493. Медицински специалисти по здравни грижи са 48 099, от тях 31 961 са медицински сестри. В лечебните и здравни заведения на основен трудов договор работят и 37 664 души друг персонал с немедицинско образование.

МЕДИЦИНСКИ ПЕРСОНАЛ

	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	брой			на 10 000 души от населението		
Лекари	27911	27480	27988	36.5	36.1	37.0
Лекари по дентална медицина	6432	6288	6493	8.4	8.3	8.6
Медицински специалисти по здравни грижи	48631	48378	48099	63.7	63.6	63.6
Фелдшери	2660	2508	2534	3.5	3.3	3.4
Акушерки	3401	3336	3289	4.5	4.4	4.3
Медицински сестри	32244	32314	31961	42.2	42.5	42.3
Лаборанти (клинични и рентгенови)	5793	5730	5932	7.6	7.5	7.8
Зъботехници	1422	1412	1350	1.9	1.9	1.8
Помощник-фармацевти	248	243	240	0.3	0.3	0.3
Други медицински специалисти	2863	2835	2793	3.7	3.7	3.7
Население						
На един лекар	274	277	270	x	x	x
На един лекар по дентална медицина	1188	1210	1165	x	x	x

Според практикуваната специалност лекарите в лечебните и здравни заведения се разпределят както следва:

- Специалности с преобладаваща терапевтична насоченост - 11 297 лекари;
- Специалности с преобладаваща хирургична насоченост – 5 581 лекари;
- Специалности с преобладаваща клинично-диагностична насоченост – 2 178 лекари;
- Специалности с друга насоченост – 1 283 лекари;
- Практики за първична и специализирана медицинска помощ, сключили договор с НЗОК – 7649 лекари.

Сред всички специалности, в края на 2009 г. най-голям е дялът на общопрактикуващите лекари – 4 949 или 17.7 % от всички практикуващи лекари в страната. Специалистите, практикуващи по специалността Вътрешни болести са 1 496 или 5.3 %. В структурата на лекарите по специалности следват Акушерство и гинекология (1 387 или 5.0 %) и Детски болести (1 381 или 4.9 %).

В зависимост от лечебното заведение, в което работят на основен трудов договор медицинските специалисти в страната се разпределят както следва:

- В заведенията за болнична помощ (болници и диспансери) практикуват 13 999 лекари и 38 лекари по дентална медицина. Медицинските специалисти по Здравни грижи са 28 938, от които 20 772 са медицински сестри.
- В заведенията за извънболнична помощ работещите на основен трудов договор лекари са 11 226 и 6 152 лекари по дентална медицина. Тук се включват и всички лекари (7 649) и лекари по дентална медицина (5 865), които работят в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК. От

другите заведения за доболнична помощ най-голям е делът на лекарите работещи на основен трудов договор в диагностично-консултативните центрове (1 684) и медицинските центрове (1 584). В самостоятелни медико-диагностични лаборатории в края на 2009 г. работят 239 лекари.

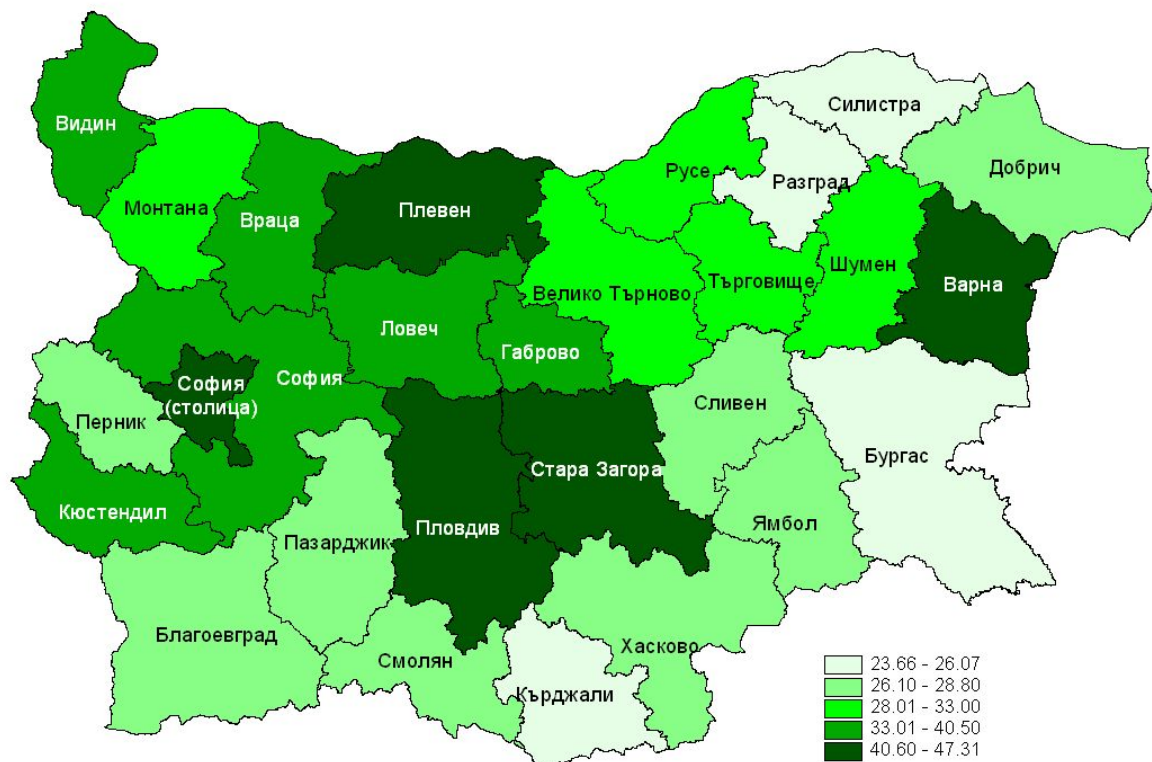
- В други лечебни и здравни заведения (вкл. детски ясли и кабинети в училища) към 31.12.2009 г. на основен трудов договор работят 2 742 лекари и 303 лекари по дентална медицина. В санаториални заведения – 21 лекари.

Осигуреността с лекари в края на 2009 г. е 37.0 на 10 000 души от населението. Осигуреността с лекари по дентална медицина е 8.6 на 10 000 души от населението.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпа до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват, независимо от тяхното местонамиране обслужват населението на цялата страна.

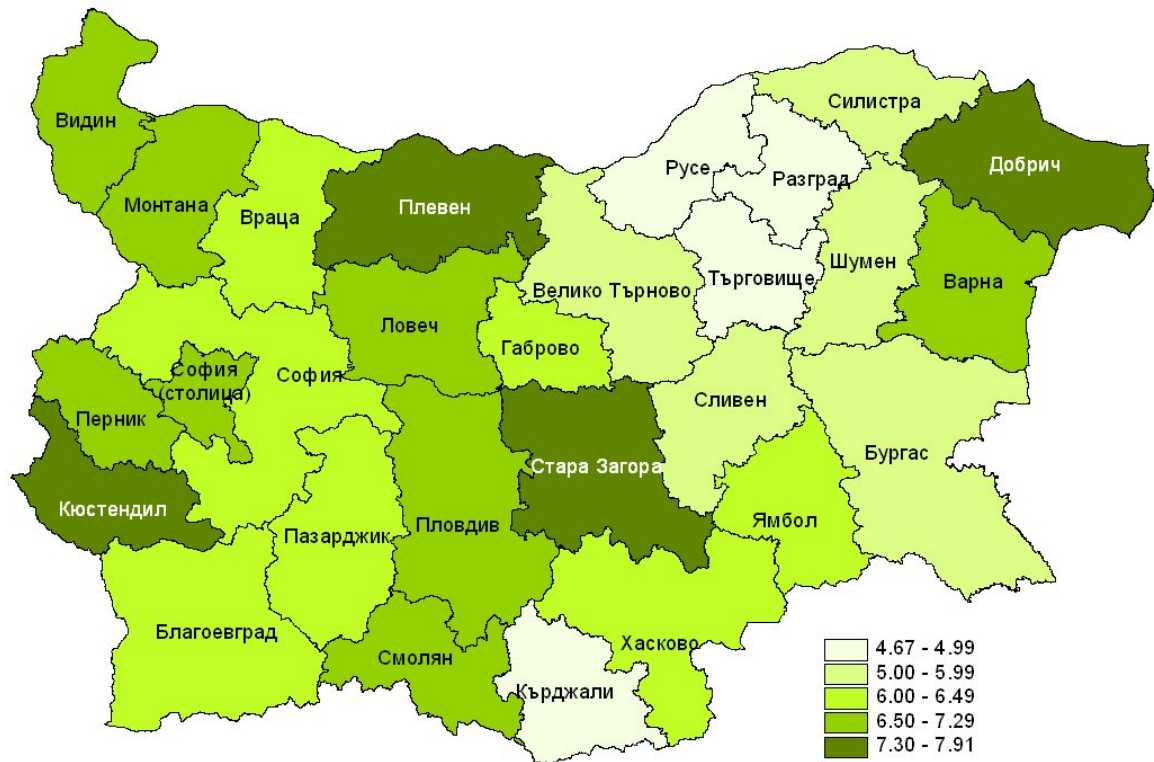
Показателя за осигуреност с лекари по области варира от 23.7 до 47.3 на 10 000 души от населението. Най-висока е осигуреността на населението с лекари в областите, в чийто центрове има медицински университети и университетски болници. Стойности над този за страната има показателят за областите Варна (47.3), София (столица) (45.4), Плевен (44.9), Пловдив (41.6), Стара Загора (40.7).

Най-ниски са стойностите на показателя в областите Разград (23.7 на 10 000 души от населението), Силистра (25.0), Кърджали (26.0).

Фиг.2. Осигуреност с лекари на 10 000 души от населението през 2009 г. по области

В края на 2009 г. осигуреността с общопрактикуващи лекари в страната е 6.5 на 10 000 души от населението. За 12 от областите показателя е по-висок от този за страната. Най-висока е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Плевен (7.9), Кюстендил (7.5) и Добрич (7.4). Най-ниска е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Разград и Търговище - 4.7, Русе - 4.9.

Фиг. 3. Осигуреност с общопрактикуващи лекари на 10 000 души от населението през 2009 г. по области

Осигуреността с болнични легла (легла в болници и диспансери) в България през 2007 г. е 638.1 на 100 000 души стандартизирано население. В сравнение с останалите страни-членки на ЕС, за които Евростат предоставя данни, показателя за България е по-висок от този на 10 страни. По-висока от тази в България е осигуреността с болнични легла на 100 000 души стандартизирано население в Литва, Малта, Австрия, Белгия, Франция и др.

БОЛНИЧНИ ЛЕГЛА

На 100 000 души стандартизирано население

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ЕС - 27	628.6	607.5	595.9	590.4	.	.
Австрия	843.1	835.7	776.5	770.7	766.4	777.9
Белгия	759.2	752.3	749.1	744.8	672.7	665.7
България	650.4	630.3	614.7	642.9	621.4	638.1
Великобритания	398.9	396.2	387.6	374.5	356.7	341.8
Германия	887.8	874.4	857.6	846.4	829.1	.
Гърция	472.1	470.3	469.8	473.8	.	.
Дания	414.0	399.0	382.5	370.7	361.8	340.8
Естония	608.2	593.4	582.6	548.4	565.3	557.3
Ирландия	582.9	571.9	570.1	552.7	533.9	519.9
Испания	356.7	347.8	344.5	338.9	334.1	330.2
Италия	444.6	417.9	400.6	400.9	395.2	386.3
Кипър	438.2	431.1	421.0	380.0	373.7	375.5
Латвия	773.4	779.3	771.4	766.4	758.6	755.4
Литва	896.2	870.3	845.8	814.7	801.0	816.2
Люксембург	641.6	.	643.8	583.4	569.4	571.4
Малта	745.8	740.5	755.2	742.5	752.3	778.0
Нидерландия	461.6	442.6	440.9	439.1	446.1	481.5
Полша	717.6	668.1	667.0	652.2	647.5	642.5
Португалия	365.1	366.2	365.1	.	.	.
Румъния	747.1	657.4	658.3	661.8	658.6	641.1
Словакия	756.9	723.7	689.5	676.7	670.9	674.9
Словения	508.9	496.0	480.1	483.9	477.5	468.3
Унгария	786.3	784.5	783.5	786.2	792.1	713.3
Финландия	735.9	725.5	705.6	704.2	695.6	673.6
Франция	782.5	767.2	748.2	733.4	718.3	707.5
Чехия	776.0	771.9	763.2	754.2	741.2	727.3
Швеция	312.8	304.5	300.6	292.6	287.7	.

Източник: Евростат

Методологически бележки

Статистическото изследване за легловия фонд и персонала на здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат за практикуващите медицински специалисти.

Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в други или обединяване на заведения.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравни заведения, независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в здравните заведения – напр. във фармацевтичната промишленост.

Разпределението на лекарите по специалности се отнася до практикуваната от тях специалност, като специалностите са в съответствие с Наредба № 34 на Министерство на здравеопазването (ДВ, бр.7 от 2007 г.).

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Данните са разработени на национално, областно и общинско ниво.

Допълнителна статистическа информация се предоставя на потребителите чрез отдел „Връзки с потребителите” на НСИ, e-mail: info@nsi.bg.